

**Proces-verbal
al dezbaterilor publice
la proiecte de decizii ale Consiliului municipal Bălți**
„Cu privire la aprobarea Regulamentului privind conferirea
titlului „Cetățean de onoare al municipiului Bălți” în redacție nouă” și
„Cu privire la aprobarea Regulamentului privind constituirea și
funcționarea Consiliului municipal Bălți”
22.01.2021, 13.00, Palatul municipal de cultură (str. F. Dostoievski, 24)

Prezenți la dezbateri publice 37 persoane (lista se anexează) din care:

- viceprimarii municipiului Bălți;
- secretarul Consiliului mun. Bălți;
- șefii subdiviziunilor primăriei mun. Bălți;
- consilierii Consiliului mun. Bălți;
- cetățenii de onoare ai mun. Bălți;
- reprezentanții organizațiilor nonguvernamentale;
- reprezentanții societății civile;
- mass-media.

Ordinea de zi

- 1. Cu privire la aprobarea Regulamentului privind conferirea titlului „Cetățean de onoare al municipiului Bălți” în redacție nouă.**
Raportor – Ludmila Dovgani, șef Direcția administrație publică.
- 2. Cu privire la aprobarea Regulamentului privind constituirea și funcționarea Consiliului municipal Bălți.**
Raportor – Ludmila Dovgani, șef Direcția administrație publică.

Dovgani Ludmila, șef Direcția administrație publică

A menționat că se supun dezbaterilor publice două proiecte de decizii: „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind conferirea titlului „Cetățean de onoare al municipiului Bălți” în redacție nouă” și „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind constituirea și funcționarea Consiliului municipal Bălți”. În sală sunt prezenți: viceprimarii mun. Bălți, secretarul Consiliului mun. Bălți, șefii subdiviziunilor primăriei mun. Bălți, consilierii Consiliului mun. Bălți, cetățeni ai municipiului Bălți, alte părți cointeresate și mass-media.

- 1. S-A EXAMINAT: Cu privire la aprobarea Regulamentului privind conferirea titlului „Cetățean de onoare al municipiului Bălți” în redacție nouă.**
Raportor – Ludmila Dovgani, șef Direcția administrație publică

AU LUAT CUVÎNTUL:

Dovgani Ludmila, șef Direcția administrație publică

A relatat, că proiectul Regulamentului privind conferirea titlului „Cetățean de onoare al municipiului Bălți” a fost elaborat în conformitate cu Legea RM privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, Legea RM nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, Legea RM nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal, Hotărârea Guvernului RM nr. 967 din 09.08.2016 „Cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional”.

A familiarizat pe cei prezenți cu structura Regulamentului și a evidențiat cele mai importante modificări și completări care au cauzat elaborarea Regulamentului în redacție nouă.

A solicitat de a expune opiniile referitor la proiectul Regulamentului.

Burlacu Sergiu, consilier al Consiliului mun. Bălți

A înaintat următoarele propuneri:

- cap. III, p. 9 – propoziția „Reprezentările sunt adresate primarului municipiului Bălți” să fie substituită cu propoziția „Reprezentările să fie adresate cât primarului, atât și Consiliului mun. Bălți”;
- p. 22 de completat: „să fie prezentat cazierul judiciar detaliat”;
- p. 45 „Cetățeanul de onoare poate fi lipsit de titlul în cauză prin decizia Consiliului municipal Bălți în legătură cu intrarea în vigoare a unei hotărâri judecătorești” - să fie expus în următoarea redacție: „Cetățeanul de onoare poate fi lipsit de titlul în cauză prin decizia Consiliului municipal Bălți la prezentarea probelor concludente în ce vizează un comportament nedemn și nereprezentativ pentru societate”.

A solicitat moderarea dezbaterilor publice în limba română.

Marcoci Boris, consilier al Consiliului mun. Bălți

A reamintit, că în anul 2015 în cadrul Consiliului mun. Bălți s-a propus amplasarea panoului Cetățenilor de onoare ai mun. Bălți la intrarea în parcul central din partea pieței Independenței (terenul pe care anterior a fost amplasat monumentului lui V. Lenin).

În cazul în care va fi aprobată propunerea amplasării panoului Cetățenilor de onoare ai mun. Bălți în parcul central, în primul rând trebuie reparate toate trotuarele din parc.

A propus ca p. 45 din Regulament să rămână în redacție inițială.

A menționat, că susține proiectul Regulamentului.

Calmîcov Maxim, consilier al Consiliului mun. Bălți

A contestat propunerea dlui Sergiu Burlacu privind modificarea p. 45, argumentând că sistemul judiciar din Republica Moldova are multe exemple de condamnare ilegală a cetățenilor. A propus excluderea punctului menționat, deoarece, după părerea d-lui, antecedentele penale nu pot devaloriza meritele în beneficiul municipiului care au devenit temeiul conferirii titlului „Cetățean de onoare al mun. Bălți”.

Zelenetchii Veaceslav, consilier al Consiliului mun. Bălți

A înaintat următoarele propuneri:

- cap. II p. c) - de a substitui sintagma „precum și cu medaliile de nivel european și internațional” cu sintagma „precum marcate cu medaliile la campionatele europene și mondiale și turnee asimilate acestora”;
- cap. VII p. 41 - de exclus propoziția „Ajutor financiar unic în sumă de 10 000 lei pe an, conform deciziei Consiliului municipal Bălți, din fondul de rezervă al primăriei municipiului Bălți în baza reprezentării secretarului Consiliului mun. Bălți”, deoarece consideră că titlul „Cetățean de onoare” are un caracter mai mult moral decât material și a propus de a aloca mijloacele financiare numai în ziua înmânării regaliilor, pentru călătorie gratuită în transportul public electric municipal de călători și rudelor pentru înmormântarea cetățeanului de onoare;
- de a limita numărul de conferire a titlului pe parcursul anului, și anume: nu mai mult de 3 persoane în an.

Amaev Said-Muhmat, cetățean de onoare al mun. Bălți.

A menționat, că susține proiectul Regulamentului în redacție propusă.

2. S-A EXAMINAT: **Cu privire la aprobarea Regulamentului privind constituirea și funcționarea Consiliului municipal Bălți.**

Raportor – Ludmila Dovgani, șef Direcția administrație publică.

AU LUAT CUVÎNTUL:

Dovgani Ludmila, șef Direcția administrație publică

A menționat, că motivele principale care au stat la baza modificării Regulamentului privind constituirea și funcționarea Consiliului municipal Bălți sunt:

- modificări în legislația în vigoare din domeniul administrației publice locale;
- apariția unor situații în Consiliu care sunt în afara sferei reglementărilor legale a legislației în vigoare, și anume: absența majorității consilierilor aleși la ședințele consiliului convocate de primar în mod repetat, realegerea președintelui în timpul ședinței, procedura de votare a amendamentelor la bugetul mun. Bălți, informarea despre activitatea consiliului, controlul executării deciziilor, etc.

Proiectul Regulamentului a fost elaborat în baza Cartei Europene a Autogovernării Locale, Constituției Republicii Moldova, Codului electoral nr. 1381-XIII din 21.11.1997, Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, Codului Administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19.07.2018, Legii RM nr. 435-XVI din 28.12.2006 privind descentralizarea administrativă, Legii RM nr. 436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Legii RM nr. 457-XV din 14.11.2003 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale, Legii RM nr. 768-XIV din 02.02.2000 privind statutul alesului local și alte acte normative.

În Regulament sunt prevăzute procedurile care nu sunt stabilite de norme legale și care vor reglementa ulterior relațiile în consiliu.

Proiectul reprezintă un act consolidat care va putea demonstra legătura prevederilor normative între ele și va facilita consilierilor utilizarea normelor legale.

A familiarizat pe cei prezenți cu structura Regulamentului și a evidențiat cele mai importante modificări, completări, elemente noi care au cauzat elaborarea Regulamentului.

A solicitat de a expune opiniile referitor la proiectul Regulamentului.

Burlacu Sergiu, consilier al Consiliului mun. Bălți

A făcut observație în privința desfășurării dezbaterilor publice în limba rusă.

A intervenit cu următoarele propuneri:

- cap. 2 p. 5 - în cadrul ședințelor Consiliului mun. Bălți în sală să fie plasat în mod obligatoriu și drapelul Uniunii Europene;
- p. 6 - de a modifica și a expune în redacția următoare: „Limba de lucru a Consiliului, a comisiilor consultative de specialitate și a anunțurilor oficiale este limba română, limba oficială a Republicii Moldova, la solicitarea consilierilor municipali – și alte limbi vorbite pe teritoriul municipiului Bălți”. I-a informat pe cei prezenți în sală că în conformitate cu recensământul din anul 2014 - 17% sunt ucraineni, 14,8% sunt ruși, alte naționalități, 57% sunt moldoveni, români.
- p. 11 - de adăugat sintagma „instituțiile subordonate Consiliului mun. Bălți”;
- p. 17 - de completat litera d) cu sintagma următoare: să primească răspunsuri la solicitări imediat în cadrul ședințelor comisiilor consultative de specialitate și a ședințelor Consiliului municipal Bălți;
- p. 24 - de exclus litera c);
- p. 103 - de expus în redacție nouă: „Ședințele sunt publice în afara de cele care întrunesc elemente de secret de stat, comercial sau informații care nu pot fi divulgate public”;
- p. 106 - de exclus, deoarece ședințele Consiliului mun. Bălți sunt publice;
- p. 131 - sintagma „în limbile de stat și rusă” de a substitui cu sintagma „în limba de stat și la necesitate se traduc în alte limbi la solicitarea consilierului”;
- p. 146 - de adăugat: „în mod obligatoriu proiectele de decizii, avizele juridice și rapoartele de specialitate la momentul când se expediază înștiințarea despre convocarea ședinței Consiliului mun. Bălți”, deoarece sunt cazuri când consilierii

primesc proiectele de decizii cu o zi înainte de a fi examinate în cadrul ședinței Consiliului și nu dispun de timp suficient pentru examinarea lor.

A făcut referința la punctul nr. 6 din Regulament:

- Republica Moldova este un stat unitar, majoritar locuit de baștinași moldoveni, iar limba moldovenilor este limba română;
- respectarea tradițiilor a tuturor minorităților etnice, culturale, lingvistice. Tradițiile unei minorități nu pot fi puse mai presus a unei majorități;
- limba oficială în care se moderează ședința Consiliului municipal Bălți, ședințele comisiilor consultative de specialitate este limba de stat - limba română, iar la solicitarea consilierului i se poate da explicația și în alte limbi. Regulamentul elaborat descrie ucrainenii care sunt mai mulți în mun. Bălți. Solicită limba oficială – limba română, și în alte limbi ale minorităților etnice conlocuitoare pe teritoriul mun. Bălți, să nu fie inclusă sintagma „doar limba rusă”, la solicitarea consilierului, dacă este vorbitor de limba ucraineană, să i se dea răspuns în ucraineană, dacă este vorbitor de limba rusă – în rusă.

A solicitat moderarea ședinței în limba oficială a Republicii Moldova.

Dovgani Ludmila, șef Direcția administrație publică

A explicat dlui Burlacu că p. 6 este bazat pe art. 37 a Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea a Consiliilor locale și raionale, aprobat prin Legea RM nr. 457 din 14.11.2003: „Ședințele consiliului se desfășoară în limba moldovenească sau în altă limbă utilizată pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective”, a menționat că în mun. Bălți aceasta limba este rusă.

Calmîcov Maxim, consilier al Consiliului mun. Bălți

A menționat, că din discursul xenofob a dlui Burlacu susține numai un moment: în mun. Bălți locuiesc mulți cetățeni de etnie ucraineană. A propus de a include în Regulament a treia limbă oficială - limba ucraineană, de a organiza consultări cu Comunitatea ucraineană în privința traducerii documentelor.

A relatat că în conformitate cu cele menționate de consilierul dl Sergiu Burlacu, poporul moldovenesc este ospitalier și manifestă o atitudine loială față de alte grupe etnice. S-a adresat la dl Burlacu cu întrebarea: ce înseamnă expresia „este un popor ospitalier”? D-lui s-a născut în Republica Moldova și nu este oaspete în țara natală. Unii din cei prezenți în sală au ofensat vorbitorii de limba rusă, iar consilierul Sergiu Burlacu continuă vodevilul care a început în decembrie 2020 în Parlamentul RM.

Craevscaia-Derenova Cristina, consilier al Consiliului mun. Bălți

Ținând cont de faptul că Administrația publică centrală și deputații nu au stabilit în legislație denumirea limbii de stat, consideră că formula optimă pentru p. 6 este de a introduce „limba de stat și alte limbi de circulație pe teritoriul unității administrativ-teritoriale”. Acest Regulament se referă la funcționarea Consiliului municipal și trebuie să fie de înțelesul în primul rând a consilierilor.

A propus în punctul 8 sintagma „locuitorilor orașului” de a substitui cu „locuitorilor municipiului”.

Lupu Diana, locuitor al mun. Bălți.

A menționat, că este cetățean al Republicii Moldova, vorbitor de limbă română. A solicitat personal, dar și din numele locuitorilor municipiului Bălți, ca toate ședințele ale Consiliului mun. Bălți să fie moderate în limba de stat – limba română, deoarece sunt mulți locuitori care nu posedă limba rusă. La fel a relatat ca fiecare funcționar public ori de stat și toți cetățenii, locuitori ai Republicii Moldova, trebuie să cunoască limba de stat – limba română.

Bordianu Elena, consilier al Consiliului mun. Bălți

A întrebat cine este autorul textului Regulamentului privind constituirea și funcționarea Consiliului municipal Bălți.

Dovgani Ludmila, șef Direcția administrație publică

A răspuns că Regulamentul a fost elaborat de Direcția administrație publică.

Bordianu Elena, consilier al Consiliului mun. Bălți

A menționat, că:

- în conformitate cu punctul 13 din Constituție, și anume alineatul 1, în interpretarea Curții constituționale din 5 decembrie 2013, limba de stat a Republicii Moldova este limba română. Municipiul Bălți este o localitate multietnică, din aceste considerente, a solicitat modificarea p. 6 din Regulament sau excluderea lui pentru evitarea acestei probleme acute legate de limbă;
- orice propunere care atrage resursele financiare trebuie să fie fundamentată din punct de vedere economico-financiar. S-a adresat către dl Calmîcov cu întrebarea, a gândit d-lui la partea financiară când a propus includerea limbii ucrainene în Regulament.

A propus:

- excluderea p. 6 din Regulament care va asigura echilibru necesar între limba de stat care este limba română și celelalte limbi care funcționează pe teritoriul municipiului;
- modificarea p. 146 și anume: înaintarea proiectelor de decizii prin poșta electronică sau pe suport de hârtie cu cel puțin 7 zile lucrătoare înainte de desfășurarea ședințelor Consiliului mun. Bălți, pentru a-i oferi posibilitatea aleșilor locali de a examina toate materialele înainte de desfășurarea ședințelor comisiilor consultative de specialitate și Consiliului.

Dovgani Ludmila, șef Direcția administrație publică

A răspuns că proiectele de decizii se expediază consilierilor prin poșta electronică nu mai târziu cu cel puțin 5 zile înainte de ședința ordinară și cu cel puțin 3 zile înainte de ședința extraordinară.

Bordianu Elena, consilier al Consiliului mun. Bălți

A întrebat, oare pot fi examinate 60-80 de chestiuni din ordinea de zi a ședinței în timp de trei zile? Insistă ca proiectele de decizii să fie prezentate consilierilor cu cel puțin 7 zile lucrătoare înainte de desfășurarea ședinței.

Formaniuc Ghennadii, consilier al Consiliului mun. Bălți

S-a mirat de cele auzite în cadrul dezbaterilor, deoarece în municipiul Bălți nu a fost pus accentul pe limbile vorbite de locuitori. A spus că a pregătit un șir de propuneri asupra proiectului Regulamentului, dar în situația creată a refuzat să le pronunțe, de aceea le va trimite prin poșta electronică secretarului Consiliului.

Zelenetchii Veaceslav, consilier al Consiliului mun. Bălți

A propus ca p. 6 din Regulament să rămână în redacție propusă inițial, deoarece limba rusă este interetnică, pe înțelesul tuturor naționalități care locuiesc pe teritoriul mun. Bălți. A sugerat ca acest subiect să nu fie politizat.

Referitor la p. 51 din Regulament, a rugat ca să fie create condiții favorabile pentru consilieri în zilele desfășurării audienței cu cetățeni.

Marcoci Boris, consilier al Consiliului mun. Bălți

S-a adresat la cei prezenți, să se expună numai asupra prevederilor Regulamentului dat și să înainteze propunerile în forma scrisă care vor fi examinate în cadrul ședințelor comisiilor consultative de specialitate și ședințelor Consiliului.

A solicitat ca pentru consilieri lunar sau trimestrial să fie organizate instruirii, ce țin de atribuțiile alesului local, perfectarea unor proiecte de decizii și a Codului de conduită.

A susținut propunerea dlui Zelenetchi privind crearea condițiilor favorabile pentru consilieri în zilele desfășurării audienței cu cetățeni.

A intervenit cu propunerea de a clarifica p. 169 din Regulament.

Blaj Ion, locuitor al mun. Bălți.

Consideră că nu există astfel de națiune ca moldoveni, precum și limba moldovenească. Susține propunerile consilierului Sergiu Burlacu.

Dovgani Ludmila, șef Direcția administrație publică

A menționat că, dacă nu sunt propuneri vis-a-vis de proiect, dezbateri publice se consideră încheiate.

Șeful Direcției administrație publică

Ludmila Dovgani

Lista participanților

la dezbaterile publice la proiecte de decizii Consiliului mun. Bălți

"Cu privire la aprobarea Regulamentului privind conferirea titlului "Cetățean de onoare al municipiului Bălți" în redacție nouă" și

„Cu privire la aprobarea Regulamentului privind constituirea și funcționarea Consiliului municipal Bălți”

22.01.2021, 13.00, Palatul municipal de cultură (str. F. Dostoievski, 24)

Nr./o	Numele, prenumele	Funcția	Semnătura
1.	Popciuc Tatiana	dir. Colegiu	
2.	Motuc Daniela	consilier	
3.	Burbaș Sergiu	consilier municipal	
4.	Calinșchi V.	IT de școli	
5.	Simoniuc Natalia	Manager-adj CCBE "Reședința a două"	
6.	Belorosaș Galina	consilier mun.	
7.	Balan Vitalii	DJ	
8.	Колесник Светлана	Советник	
9.	Crăciun Ana	CSR "Viața cu Speranță" (pedagog)	
10.	Шоловега Гена	ДИТ	
11.	Centrul "Reîntoarcerea"	Șoreca V. director	
12.	Cernatinski Marina	profes. matematică	
13.	Dronie Valentin	profesor de geografie	
14.	Rusu Vera	șef DGFE	
15.	Tuceac Boris	consilier	
16.	Prostobajeneș E.	educator-psiholog	
17.	Murcu Diana	canică	
18.	Ion Blaj	Penzioner	
19.	Motuc Elena	pedagog	
20.	Dumbrăveș Lupu	org. locală de com.	
21.	Peșcovschi's	Андрей	
22.	Jeffer Moreel	consilier	

23.			
24.	Zeleni V	consilier.	
25.	Koriz Marcei	consilier.	
26.	Maxim Iamiro	consilier	
27.	Crucicari-Dereung Cris	consilier	
28.	Mestrucebarz Jermag.	трестер	
29.	Amoev Carg.	трестер	
30.	Chouchi Doriceo	director GP. (CASA)	
31.	Elena Boudian	Consilieră	
32.	Spetaru Arina	deputată PRM	
33.	Valentina Ruzsi	pensionar	
34.	Cazac Tamina	AO "Casa Polonezo" Balti	
35.	Olos Svetlona	АПТ Ренунуру PZUB	
36.	Nesnicu Maria	пенсионер	
37.	Petispe Aculina	pensionar	
38.			
39.			
40.			
41.			
42.			
43.			
44.			
45.			
46.			
47.			
48.			
49.			